

Obec Košolná
Hlavná kontrolórka obce Košolná

**Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky
k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 - 2026**

Podľa § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z. n. p.) predkladám odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z hľadiska zákonnosti, ako aj z hľadiska metodologickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Pri porovnávaní návrhu rozpočtu na rok 2024 som vychádzala z údajov o skutočnosti za rok 2023 a skutočnosti predchádzajúcich rokov.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Rozpočet bol spracovaný v súlade so **zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a **zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Rozpočet zohľadňuje aj ustanovenia **zákonov**:

- **ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v z. n. p.,**
- **zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- **zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady** v z. n. p., na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len VZN),
- **zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení** v z. n. p.,
- **zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve** v z. n. p. a ostatné súvisiace právne normy,

Okrem toho návrh rozpočtu zohľadňuje aj **všeobecne záväzné nariadenia obce**:

- VZN č. 2/2023 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
- VZN č. 1/2023 o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov školských zariadení
- VZN č.3/2021 o poplatku za rozvoj

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce dňa 02. 04. 2024 – t.j. v zákonom stanovenej lehote najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

3. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu za obec bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z. n. p., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy, ako aj podľa funkčnej klasifikácie v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Návrh je spracovaný aj v súlade s Čl. 9 ods. 1 ústavného zákona 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v z. n. p., podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

B. TVORBA A ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2024,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2025,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2026.

Viacročný rozpočet na roky 2025 – 2026 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet na rozpočtový rok 2024 bude po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2024 – 2026 sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu obce a k rozpočtom iných obcí. Obec nie je zriaďovateľom ani zakladateľom žiadnej právnickej osoby (rozpočtovej, príspevkovej organizácie, ani obchodnej spoločnosti).

Dôležitým východiskom zostavovania návrhu rozpočtu obcí pre rok 2024 je skutočnosť, že **plánované príjmy zo štátneho rozpočtu** z podielových daní z príjmov fyzických osôb aj po výnimočnom navýšení o časť dane z príjmov právnických osôb **budú približne na úrovni roka 2023** (zdroj: „Východiskové štatistické údaje o výnose dane z príjmu FO pre rok 2024“ zverejnené MF SR v januári 2024), pričom obciam a nimi zriadeným školským zariadeniam **stúpili výdavky** v porovnaní s rokom 2022 len na platy zamestnancov o vyše 20 % (v školstve – MŠ - vyše 23% a na obciach cca 18%), stúpili aj výdavky na energie, služby a materiály. Zároveň sa 40 % z celového balíka podielových daní bude rozpočítavať medzi vyšší počet prepočítaných žiakov v rámci SR, čím dôjde k zníženiu prostriedkov na žiaka/dieťa MŠ a teda zníženému financovaniu originálneho školstva zo štátu. V takejto situácii sú obce nútené zvyšovať svoje vlastné príjmy zvyšovaním miestnych daní a poplatkov, resp. šetriť na iných výdavkoch – kapitálové investície, budovanie miestnych komunikácií, údržba budov a pod.

Obec Košolná predložila na schválenie návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 nasledovne:

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Príjmy celkom	612 017	571 799	572 799
Výdavky celkom	612 017	568 793	572 791
Hospodárenie obce: prebytok	0	3 006	8

Rozpočet sa člení nasledovne:

Bežný rozpočet:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Bežné príjmy celkom	601 164	569 799	570 799
Bežné výdavky celkom	536 304	507 683	512 671
Výsledok bežného hospodárenia	64 860	62 116	58 128

Kapitálový rozpočet:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Kapitálové príjmy celkom	10 000	2 000	2 000
Kapitálové výdavky celkom	14 113	510	520
Výsledok kapitálového hospodárenia	-4 113	1 490	1 480

Finančné operácie:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Príjmové finančné operácie	853	0	0
Výdavkové finančné operácie	61 600	60 600	59 600
Výsledok finančných operácií	-60 747	-60 600	-59 600

V súlade so zákonom je celkový rozpočet po zahrnutí finančných operácií zostavený ako vyrovnaný a na ďalšie roky ako mierne prebytkový, pričom bežný rozpočet je vždy navrhnutý prebytkový.

C. ROZPOČET PRÍJMOV

Vývoj príjmovej časti rozpočtu za roky 2021-2026

Rok	Rozpočet príjmov celkom - pôvodný	Naplnenie príjmov celkom
2021	922 764	791 655
2022	980 954	923 403
2023	647 341	715 673
2024	612 017	X
2025	571 799	X
2026	572 799	X

V tabuľke sú spracované údaje pre porovnanie vývinu celkových príjmov za obdobie rokov 2021 - 2026. Rozpočet príjmov je pôvodný schválený rozpočet pred jeho úpravami rozpočtovými opatreniami.

1. BEŽNÉ PRÍJMY

Rok	Rozpočet príjmov celkom - pôvodný	Naplnenie príjmov celkom
2021	465 230	485 298
2022	553 254	578 544
2023	535 019	555 716
2024	601 164	X
2025	569 799	X
2026	570 799	X

Najvýznamnejšou zložkou bežných príjmov sú **daňové príjmy 446 tis. €**, z toho najviac tvorí výnos dane z príjmov fyzických osôb, tzv. podielová daň, ktorá sa plánuje vo výške takmer 311 tis. €, čo je odhad v súlade s prognózou MF SR pre rok 2024. Tento príjem je najvýznamnejší zdroj krytia výdavkov obce, pričom prognóza na rok 2024 pre obec je len približne o 3 tis. € vyššia ako skutočnosť roku 2023.

Výnos majetkových a miestnych daní sa predpokladá približne 69 tis. €, príjem z poplatku za zber komunálneho odpadu 30 tis. € a daňové príjmy za jadrové zariadenie necelých 6 tis. €. Príjem z miestnych daní je naplánovaný takmer o 20 tis. € viac ako v roku 2023 a príjem z poplatku za odpad o vyše 5 tis. € viac v súlade so schváleným VZN o zvýšení miestnych daní a poplatkov. Z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady hradí obec v zmysle zákona o odpadoch náklady na činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom, drobným stavebným odpadom a biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom, náklady triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov a náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov.

Okrem toho má obec zavedený poplatok za rozvoj, ktorého výnos v roku 2024 plánuje vo výške 30 tis. € vzhľadom na vydaný a predpokladaný počet stavebných povolení.

Nedaňové príjmy obce sa plánujú v výške **133 tis. €** a sú tvorené najmä príjmami z prenájmu budov - nájomných bytov a garáží 112 tis. €. Zvyšok sú správne poplatky, poplatky za služby, občasné prenájom kultúrneho domu a ostatné. Patria sem aj príjmy za školné v MŠ 3 tis. € a poplatky za stravu 10 tis. €. Tieto sa odvíjajú od výšky doplatkov od rodičov stanovenej nariadením a sú predpokladané podľa aktuálneho počtu detí a stravníkov. Prostriedky na stravné sú prísne účelovo určené na nákup potravín.

Bežné granty a transfery sa plánujú na úrovni 22 tis. €, v tom je transfer na predškolačkov 6,5 tis. € a na prenesený výkon štátnej správy 9 tis. € (na matriku, register obyvateľstva, stavebný úrad, voľby a iné). Transfery zo ŠR sú účelovo určené a výška ich príjmov sa rovná výške výdavkov. Okrem transferov zo štátneho rozpočtu obec počíta aj s dotáciou z MDVaRR 1,4 tis. €, z DPO 3 tis. € a z ÚPSVaR 1,6 tis. € na podporu stravovacích návykov predškolačkov.

2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov v €	Skutočné naplnenie kapitálových príjmov v €
2021	453 084	181 906
2022	425 700	336 922
2023	112 322	119 309
2024	10 000	X
2025	2 000	X
2026	2 000	X

Kapitálové príjmy môžu byť z predaja majetku alebo kapitálové transfery (dotácie). V roku 2024 obec plánuje len príjmy z príležitostného predaja pozemkov vo vlastníctve obce z dôvodu vysporiadania vlastníckych a užívacích vzťahov k týmto pozemkom.

3. PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Rok	Rozpočet príjmových finančných operácií v €	Skutočné naplnenie príjmových finančných operácií v €
2021	4 450	124 450
2022	2 000	7 937
2023	0	40 648
2024	853	X
2025	0	X
2026	0	X

Prostredníctvom príjmových finančných operácií sa do rozpočtu obce zapájajú príjmy z minulých rokov – neminuté účelovo určené prostriedky, ktoré možno použiť alebo je potrebné vrátiť poskytovateľovi, ako aj prostriedky z peňažných fondov obce. V roku 2024 obec zahrnula do rozpočtu len zapojenie neminutých prostriedkov zo ŠR z roku 2023 určených pre MŠ.

D. ROZPOČET VÝDAVKOV

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu obce:

Rok	Rozpočet výdavkov celkom	Skutočné čerpanie výdavkov celkom
2021	922 764	780 886
2022	978 054	923 392
2023	647 341	709 312
2024	612 017	X
2025	568 793	X
2026	572 791	X

1. BEŽNÉ VÝDAVKY

Vývoj bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet bežných výdavkov	Skutočné čerpanie bežných výdavkov
2021	411 290	417 793
2022	433 720	444 146
2023	456 320	479 760
2024	536 304	X
2025	507 683	X
2026	512 671	X

Mzdové výdavky obce sa plánujú vo výške takmer 289 tis., teda o 14 tis. € vyššie ako v roku 2023. Uvedená čiastka pokrýva platy zamestnancov úradu zvýšené v zmysle prijatých nariadení vlády na rok 2023 a nasledujúce. Z týchto prostriedkov sú financovaní zamestnanci obce, starosta a 120,5 tis. € je určených na mzdové výdavky materskej školy.

Prevádzkové **výdavky obce na tovary a služby** (EK 630) sú navrhované necelých 211 tis. €. Z tejto čiastky 51 tis. € tvoria výdavky na správu obce a chod obecného úradu, 22,5 tis. € na údržbu verejných priestranstiev (prostredie pre život, verejné osvetlenie, rozhlas, kosenie a údržba verejných priestranstiev), 31,5 tis. € na spracovanie komunálneho odpadu, zabezpečenie separovaného zberu a chod zberného dvora, 34,2 tis. € na rozvoj obce (ihrisko, kaplnka, rôzne štúdie, posudky, špeciálne služby, 13,7 tis. € na kultúru, 14 tis. € na MŠ a zvyšok tvoria iné výdavky rozpísané podrobnejšie vo výdavkovej časti rozpočtu podľa programov obce.

Bežné transfery (EK 640) sú naplánované vo výške 19,7 tis. €, z toho 13 tis. € na spoločný stavebný úrad, 6,5 tis. € občianskym združeniam na podporu športu,

16,7 tis. € tvoria **splátky úrokov**, v tom sú úroky z úverov zo ŠFRB na nájomné byty 12,5 tis. a splátky úrokov z úveru v Prima banke.

Neoddeliteľnou súčasťou rozpočtu obce je aj **rozpočet materskej školy**, ktorá nemá právnu subjektivitu, ale je financovaná priamo z rozpočtu obce v rámci programu 9 – vzdelávanie. Zdroje financovania materskej školy sú 3:

1. **zo štátneho rozpočtu** - príspevok na predškolákov ako povinnú formu vzdelávania,
2. **z vlastných príjmov obce** v rámci tzv. originálnych kompetencií, pričom čiastka určená na školstvo sa odvíja od počtu detí/žiakov uvedených v školskom výkaze ŠKOL40-01 k 15. septembru predchádzajúceho roka a od celkovej sumy vyzbieraných daní od fyzických osôb – z týchto príjmov sa hradia výdavky materskej školy vrátane stravovania,
3. **z vlastných príjmov škôl a školských zariadení** (školné, stravné, réžie vyberané od rodičov na základe všeobecne záväzného nariadenia obce).

Podľa navrhovaného rozpočtu obce na rok 2024 v rámci programu 9 – vzdelávanie sa plánuje vynaložiť na činnosť materskej školy celkom 153 528,60 €, z toho 131 530 € je z vlastných príjmov obce, 3 000 € z príjmov od rodičov zo školného, 10 000 € zo stravného prijatého od rodičov a zvyšných 8 998,60 € z dotácií na predškolákov a na „obedy zadarmo“.

2. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Vývoj kapitálových výdavkov:

Rok	Rozpočet kapitálových výdavkov v €	Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov v €
2021	449 354	301 775
2022	478 234	414 660
2023	124 871	166 489
2024	14 113	X
2025	510	X
2026	520	X

V rámci kapitálových výdavkov sú v rozpočte na rok 2024 zahrnuté výdavky 500 € na dokončenie rekonštrukcie a prístavby hasičskej zbrojnice a 13 613 € na rozvoj obce,

3. VÝDAVKOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Rok	Rozpočet výdavkových finančných operácií	Skutočné čerpanie výdavkových finančných operácií
2021	62 120	61 318
2022	66 100	64 585
2023	66 150	63 063
2024	61 600	X
2025	60 600	X
2026	59 600	X

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií sa počíta so splátkami istiny úveru zo ŠFRB v súlade so splátkovým kalendárom v sume 43 000 € a so splátkami úveru z Prima banky na chodník a tribúnu TJ v sume 18 600 €/ročne.. Tieto výdavky sú počas sledovaného vývoja pomerne presne rozpočtované, nakoľko sú dané splátkovými kalendármi ŠFRB a bankou.

E. ZHRNUTIE

Návrh viacročného rozpočtu obce a návrh rozpočtu obce na rok 2024 **je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi** - zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu na rok 2024 **schváliť** a na roky 2025 a 2026 **zobrať na vedomie**.

Košolná, 17. 4. 2024

Ing. Alena Gergelová
hlavná kontrolórka obce Košolná